

neste eller hverv, vil der herefter normalt ikke kunne pålægges vidnepligt, da den normale strafferamme i straffelovens § 152 er bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder, og da straffen i særligt alvorlige tilfælde ikke kan overstige fængsel i 2 år.

Efter mindretallets opfattelse kræver dette en tilføjelse. Tavshedsbrud i offentlig tjeneste eller hverv kan bestå i, at den tavshedsforpligtede groft misbruger sin stilling og f.eks. udleverer oplysninger fra offentlige registre om menneskers privatliv eller om virksomheders driftshemmeligheder. I mangfoldige tilfælde har borgere og virksomheder m.v. en lovfæstet pligt til at indgive oplysninger til offentlige myndigheder, og der bør i videst muligt omfang være garantier imod, at sådanne oplysninger kommer uvedkommende i hænde eller uretmæssigt udleveres til offentligheden.

Det foreslås derfor i stk. 7, at vidnepligt kan pålægges, hvis sagen angår brud på tavshedspligt i offentlig tjeneste eller hverv. Men efter mindretallets opfattelse bør der her kun være tale om en stærkt begrænset undtagelse fra hovedreglen om kildebeskyttelse. For det første skal det dreje sig om et tavshedsbrud, der omfattes af straffelovens §§ 152-152 c. Brud på andre forskrifter om tavshedspligt kan således ikke medføre vidnepligt. »Hæleribestemmelsen« i § 152 d er bevidst ikke medtaget i stk. 7. For det andet bør vidnepligt ikke kunne pålægges, hvis det begåede brud på tavshedspligten alene skader offentlige interesser uden at være af et så alvorligt omfang, at paragrafferne om statsforbrydelser eller tilsvarende meget alvorlige forbrydelser må anses for at være overtrådt. »Almindelige« tavshedsbrud bør derimod ikke kunne føre til undtagelse fra kildebeskyttelsen, medmindre der ved groft misbrug af stilling eller hverv er udleveret oplysninger om menneskers privatliv eller virksomheders driftshemmeligheder m.m., jf. ovenfor.

Bestemmelsen foreslås derfor formuleret således, at brud på tavshedspligt ikke kan medføre ophævelse af kildebeskyttelsen, hvis forfatteren eller kilden må antages at ville afdække forhold, hvis offentliggørelse er af samfundsmæssig betydning.

5.4. Justitsministeriets forslag

5.4.1. Hovedreglen

Som nævnt under afsnit 5.3.1. er der i udvalget enighed om at udvide bestemmelsen i retsplejelovens § 172 om vidnefritagelse for journalister m.fl. fra kun at gælde trykte skrifter til også at omfatte journalister ved de elektroniske medier.

Hovedreglen om vidnefritagelse for journalister m.fl. er formuleret i udvalgets udkast til bestemmelser i retsplejelovens § 172, stk. 1-4. I forhold til de

gældende regler er der foretaget visse ændringer, også for så vidt angår den trykte presse. Ændringerne, der bl.a. er en konsekvens af medtagelsen af de elektroniske medier, har primært til formål at præcisere, hvilke kilder (forfattere, fotografer, meddelere, medvirkende m.fl.) og hvilket stof (artikler, interviews, billeder, programmer, indslag m.v.), der er omfattet af kildebeskyttelsen.

Justitsministeriet kan tilslutte sig dette forslag, som er i overensstemmelse med den praksis politiet og anklagemyndigheden bl.a. på baggrund af drøftelser i Folketinget har fulgt siden 1987, jf. afsnit 2, hvorefter journalister ved de elektroniske medier er blevet side-stillet med journalister ved periodiske skrifter. Hovedbestemmelserne om kildebeskyttelse findes i forslaget til affattelsen af *retsplejelovens § 172, stk. 1-4*, se lovforslagets § 56 og bemærkningerne hertil.

5.4.2. Begrænsninger i vidnefritagelsesreglen

Med hensyn til kildebeskyttelsens rækkevidde deler udvalget sig imidlertid i et flertal og 2 mindretal.

Et mindretal (2 medlemmer) har principalt foreslået absolut vidnefritagelse, se betænkningen side 273 og 286, og ovenfor afsnit 5.3.4.2.

Udvalgets øvrige medlemmer (14 medlemmer) er enige om, at vidnefritagelsen ikke kan være absolut og undtagelsesfri. Blandt disse medlemmer er der dog ikke enighed om den nærmere udformning af undtagelsesbestemmelsen, men der er dog enighed om at skærpe og præcisere betingelserne for vidnepålæg, se betænkningen side 273 ff.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets indstilling om, at adgangen til kildebeskyttelse udvides, således at betingelserne for meddelelse af vidnepålæg til journalister m.fl. gøres strengere og mere præcise.

Med hensyn til kildebeskyttelsens rækkevidde finder Justitsministeriet, at et absolut vidneforbud klart må afvises.

Justitsministeriet finder, at det andet mindretals forslag (betænkningen side 287) til undtagelser fra vidnefritagelsen omtalt ovenfor i afsnit 5.3.4.3. er for vidtgående og tilslutter sig derfor flertallets forslag (betænkningen side 281-282) til udformning af bestemmelserne i *retsplejelovens § 172, stk. 5-6*, se afsnit 5.3.4.1. ovenfor og lovforslagets § 56 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Justitsministeriet finder ikke, at der er grundlag for at udvide vidnefritagelsesreglen til også at omfatte kilder til endnu ikke offentliggjorte oplysninger eller indholdet af andre oplysninger end netop dem, der har betydning med hensyn til at fastslå kildens identitet, se ovenfor afsnit 5.3.3.